

یک عکس، یک خاطره



محمد حسنین هیگل در دفتر روزنامه الاهرام- ۱۹۷۵

چهار سال پیش در چنین روزی، برابر هفدهم فوریه ۱۹۷۵ میلادی، محمد حسنین هیگل، روزنامه‌نگار مشهور مصری در قاهره درگذشت. هیگل را باید مشهورترین روزنامه‌نگار عرب از ابتدا تا کنون به‌شمار آورد که با مدیریت خود روزنامه «الاهرام» چاپ مصر را به تأثیرگذارترین رسانه جهان عرب در دهه‌های ۵۰ و ۶۰ میلادی تبدیل کرد. هیگل برای سال‌ها به‌عنوان خبرنگار الاهرام در ایران حضور داشت و گزارش‌های داغ‌آز و مبارزات مردم ایران برای ملی کردن صنعت نفت، جمال عبدالناصر را به فکر ملی کردن کانال سوئز انداخت. □

دژاوو

آخرین جنگ بالکان و استقلال کوزوو

در جنگ، همچنین خطی کشی‌اش با استالین و اتحاد جماهیر شوروی به‌رغم داشتن گرایش‌های چپ و از همه مهم‌تر نقش رهبری‌اش در جهان به‌عنوان یکی از اعضای بنیان‌گذار جنبش غیرمتعهدها، از او چهره رهبری کاریزماتیک، قابل اعتماد و فاقد گرایش‌های قومی، مذهبی و جناحی برای مردم یوگسلاوی ترسیم کرده بود. بی‌شک در دوره حکمرانی نسبتاً طولانی تیتو اختلافات، مشکلات تاریخی همواره با آن همکاری اقتصادی داشته‌ایم... □

۱۲ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۷ فوریه ۲۰۰۸ میلادی، کوزوو از جمهوری صربستان اعلام استقلال کرد. متنی که در ابتدای این مطلب آمد بخشی از بیانیه استقلال کوزوو است هاشم تاجی نخست‌وزیر کوزوو آن را قرائت کرد. اعلام استقلال کوزوو همان‌طور که انتظار می‌رفت با مخالفت شدید صربستان مواجه شد و روسیه نیز به‌عنوان متحد سنتی صرب‌ها با رد این تصمیم آن را بدعتی خطرناک خواند که می‌تواند یقه همه کشورهای را که از این اعلام استقلال استقبال کرده‌اند، بگیرد. اما از دیگر سو ایالات متحده و اغلب متحدان و اشنگتن با به رسمیت شناختن کوزوو به‌عنوان یک کشور بر این عمل صحنه گذاشتند و جرج دبلیو بوش، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا، با حمایت از استقلال ششمین تکه یوگسلاوی سابق (صربستان، کرواسی، بوسنی و هرزگوین، اسلوانی، مقدونیه، کوزوو) از این اتفاق به‌عنوان عاملی ثبات‌بخش در بالکان یاد کرد.

نخ تسبیح اتحاد اقوام در یوگسلاوی

بسیاری تجزیه یوگسلاوی را از جمله تبعات انحلال اتحاد جماهیر شوروی در ابتدای دهه ۹۰ میلادی ارزیابی می‌کنند، اما به‌زعم آنها یکی که به مسائل منطقه بالکان آگاه‌ترند ناقوس فروپاشی این کشور دقیقاً از فردای مرگ «یوسیپ بروز تیتو» (از رهبران مقاومت مردمی - گروه‌های پارتیزانی- در برابر اشغالگری آلمان نازی و رئیس‌جمهوری مادام‌العمر یوگسلاوی) در ماه می ۱۹۸۰ میلادی به‌صدا درآمد. تیتو را شاید بتوان به‌نخ تسبیح منطقه بلاخیز بالکان که از زمان سطره امپراتوری عثمانی لقب دیگ جوشان اروپا را بدید می‌کشید تشبیه کرد؛ زیرا توانسته بود اقوام و مذاهب مختلف را در جغرافیایی واحد به نام یوگسلاوی گرد هم آورده و آنها را رهبری کند. او یوگسلاوی را بر خرابی‌های امپراتوری صربستان بنا کرد و با اینکه خود تباری کروات داشت اما سابقه‌اش

منابع: قطار سریع‌السیر یوگسلاوی؛ نشر مروریاد و چگونگی فروپاشی یوگسلاوی؛ نشر اطلاعات



زنگ تاریخ

نخست‌وزیر گوش به فرمان



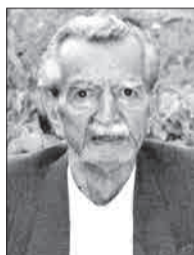
در کتاب «یادداشت‌های علم» که به خاطرات روزانه امیر اسدالله علم، نخست‌وزیر (از ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۵)، وزیر دربار (از ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۱) و از مهم‌ترین چهره‌های دوره پهلوی دوم اختصاص دارد، جابه‌جا از امیرعباس هویدا، صاحب طولانی‌ترین دوره نخست‌وزیری در تاریخ ایران یاد شده است. آغاز نخست‌وزیری هویدا تقریباً مقرر با حضور امیر اسدالله علم در پست وزارت دربار است و علم به دلیل داشتن روابط دوستانه با شاه و نقشش به‌عنوان حلقه اتصال دولت و دربار، اطلاعات جالبی را در خصوص هویدا در کتاب خود ثبت و ضبط کرده است. امیرعباس هویدا که ۱۰ سال پیش در چنین روزی، برابر بیست‌وهشتم بهمن ۱۳۹۷ خورشیدی در تهران به دنیا آمد، ۱۳ سال تمام بر مسند نخست‌وزیری ایران تکیه زد و پس از سقوط رژیم پهلوی در ۱۸ فروردین ۱۳۵۸ خورشیدی به حکم دادگاه انقلاب اعدام شد. قطعاً به جای گذاشتن این رکورد ۱۳ ساله جز با حمایت شاه امکان‌پذیر نبود، هرچند علم در کتاب خود دلیل این امر را نه کاردانی هویدا که گوش به فرمانی او برمی‌شمارد. □

تاریخ‌نگار



صد هفده سال پیش در چنین روزی، برابر بیست‌وهشتم بهمن ۱۳۲۸ خورشیدی، صادق هدایت، نویسنده شهیر ایرانی در تهران به دنیا آمد. اهل فن رمان (یوف کور) هدایت را درخشان‌ترین اثر ادبیات داستانی معاصر ایران بر شمرده‌اند. هدایت برخی از آثار نویسندگان بزرگ جهان را مانند ژان پل سارتر، فرانسیس کافکا و آنتوان چخوف به فارسی ترجمه کرده است. او نوزدهم فروردین ۱۳۳۰ خورشیدی در پاریس به زندگی خود پایان داد. مدفن هدایت در گورستان معروف پرلاشز است. □

تولید ناپیون برای نخستین بار توسط کارخانه دویپونت در آمریکا (۱۹۳۷ میلادی)



شانزده سال پیش در چنین روزی، برابر بیست‌وهشتم بهمن ۱۳۸۲ خورشیدی، عماد خراسانی، از غزل‌شرایان مشهور ایران در هشتاد و دو سالگی درگذشت. اهمیت عماد خراسانی تا بدانجاست که برخی شعرهای او به‌مثال بدل شده‌اند و ایرانیان احساسات خود را با زبان آوردن بیتی از عماد که در حافظه‌شان نقش بسته بیان می‌کنند. دیوان اشعار عماد خراسانی با مقدمه‌ای از مهدی اخوان ثالث با بهار تاج‌دید چاپ شده است. □

معما

آغازی بر پایان قذافی



هنگامی که در اواخر پاییز سال ۲۰۱۱ میلادی، محمد بوعلیزی جوان دستفروش عرب خود را مقابل ساختمان شهرداری شهر سید بوزید تونس به آتش کشید. هیچ‌کس آن را جرقه شعله‌ای که قرار است جهان عرب را به آتش بکشد، تلقی نکرد. وقتی درست چهار هفته بعد از این واقعه زین‌العابدین بن علی، رئیس جمهوری تونس در پی گسترش اعتراضات مردمی از کشور فرار کرد، احتمالاً از بین سران عرب تنها کسی که بابت این موضوع کوچک‌ترین نگرانی به خود راه نداد، سرهنگ معمر قذافی رهبر لیبی بود. سقوط رئیس جمهوری تونس آن‌هم در کمتر از یک‌ماه از آغاز تظاهرات مردمی، سلسله اعتراض‌های مشابهی را در اکثر کشورهای عربی رقم زد که نتیجه آن سقوط برخی حکومت‌ها و تغییرات گسترده سیاسی در تعدادی از این کشورها بود. اما در لیبی که سابقه حتی یک راهپیمایی مسالمت‌آمیز مردمی را نیز نداشت، تشکیل تجمعات اعتراضی حادثه جدیدی بود که هضمش برای رهبر ۶۹ ساله آن قابل باور نبود. سرکوب اعتراض‌های جسته و گریخته مردم که از سیزدهم ژانویه ۲۰۱۱ کلید خورده بود، باعث شد تا ۹ سال پیش در چنین روزی، برابر هفدهم فوریه ۲۰۱۱ میلادی، مردم لیبی طی یک فراخوان عمومی در همه شهرهای بزرگ این کشور به خیابان‌ها آمده و به شکل علی‌اعتراف خود نسبت به حکومت را ابراز کنند. اتفاقی که نقطه عطفش آغاز جنگ داخلی در لیبی بود و فرجامش مرگ قذافی و انقضای حکومت او. □

جدول

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

افقی ۱- کشف رازی - برهم زدن معامله - ادامه یافتن ۲ - موجود ریز تک سلولی - گل خوشبو - پیچیدن ۳ - قوریانه - سوار - همسایه سورینام و برزیل ۴ - نوعی طلاق - تجملی - خواربار ۵ - مغرور - صدراعظم آلمان - دانه تسبیح - واحد اندازه‌گیری ۶ - هست آذری - تنبل - راندن مزاحم - حرف تنفر ۷ - مسافر - بیماری وبا - مرد بی‌زن ۸ - رهرو - شیطان ۹ - درخت جهنمی - کتف - شانه - وسیله نظافت دندان ۱۰ - تصدیق انگلیسی - رود - از بند رسته - طلای سیاه ۱۱ - شیر اول زانو - خانه تابستانی - سنگ بزرگ - مزه دهان جمع‌کن ۱۲ - پیاپی رسیدن - دوغ گازدار - بحر ۱۳ - فیلم مهیج و اکشن - درخت جنگلی - کشور دو تکه ۱۴ - پول ژاپن - نوعی کشتی تفریحی - گلیم ۱۵ - چهل و نهمین سور قرآن کریم - زیرانداز قشقایی‌ها - صمغ معطر

حل جدول شماره ۱۹۱۲

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۶	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۷	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۸	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۹	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

افقی ۱- صدای کیوتر - گریز از دشمن به سبب شکست - خسیس ۲ - اجبار کردن - بی‌رحمی ۳ - دارای زنگ سرخ - موش خرما - برقراری ارتباط تلفنی از راه دور ۴ - اندک - رطوبت - حاشیه کتاب - از اسامی بانوان ۵ - واحد پول ترکیه - حشره گزنده - نخستین پادشاه سلجوقی ۶ - تراس و مهتابی - نوعی زغال سنگ - برکت برنج ۷ - طوفان دریا - جهاز عروس - تخم مرغ فرنگی ۸ - مفصل ساجمه‌ای در فرمان خودرو - نسل - فرماندهی انتظامی تهران بزرگ ۹ - کتف - به دور خورشید می‌گردد - شریف و نجیب ۱۰ - حیوان باوفا - بهشت شادان - بوتیک دار ۱۱ - مقابل پشتک - سمت چپ - خوش پوش ۱۲ - شجاع - نویسنده طاعون - ضربه سر در فوتبال - بخیه درشت ۱۳ - هر گونه اختلال در تکلم - نویسنده فرانسوی زندگانی مسیح - کساد بازار ۱۴ - نامراد - از وسایل سفره غذا ۱۵ - به اندازه - کاروان - سهل انگاری